SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 113. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 15, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го ЧЕРВНЯ 1995 р. Ч. 112. РІК CII.

Пам'ятаймо про Україну!

КОМЕНТУЮТЬ СОЧИНСЬКІ УГОДИ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 13-го червня, пресова служба Української Республіканської Партії оприлюднила заяву з приводу підписаних у Сочі 9-го червня документів президентами України і Росії.

Як сказано в заяві, Президент України Леонід Кучма ще задовго до зустрічі запевнював представників преси та політиків, що буде діяти лише в руслі інтересів України. "Проте, стратегічно важлива не лише для України, але й для інших країн Чорноморського басейну Севастопільська військово-морська база в підписаній Президентом України угоді визнана головною базою Російської Чорноморської фльоти. Це сталося всупереч Декларації про державний суверенітет України, у якій наша держава проголосила позабльоковий статус.

Існує реальна небезпека, що базування у Севастополі Чорноморської фльоти Російської Федерації як узаконеного якоря російської мілітарної сили в Україні, може привести до дестабілізації процесів не тільки на кримському півострові.

Закріплення за Росією 50 відсотків інфраструктури, без попереднього визначення умов, фактично перетворює місто республіканського підпорядкування Севастопіль у контрольовану Росією територію. Замість очікуваного стратегічного партнерства Україна може отримати ускладнення внутрішньополітичної ситуації.

Пресова служба УРП висловлює сподівання, що у цій новій політичній ситуації Верховна Рада України прискорить розгляд закону про статус і умови базування чужоземних військ на терені України. Угода, яка суперечить українському законодавству і українським інтересам, повинна бути скасована парляментом".

Опублікував свою заяву і пресовий центр Демократичної Партії України. У заяві сказано, що підписання угоди про розподіл Чорноморської фльоти є ще одним кроком до розв'язання проблем між Україною і Росією. "Будь-яке політичне вирішення проблем краще, ніж не вирішення взагалі. Обговорення, що відбулося в Сочі, можна вважати позитивним моментом. Тактичним позитивом є те, що два військових штаби не можуть розміщуватися в одному місті. Але в політичному пляні Севастопіль треба було залишити за Україною. В цілому це питання мало наближене до реального підписання. У документах не до кінця враховано інтереси України", — зазначено в заяві ДПУ.

Командуючий Військово-Морських Сил України віце-адмірал Володимир Безковорайний на пресовій конференції в Севастополі сказав: "Ще не висохло чорнило після підписання угоди між Україною і Росією щодо Чорноморської фльоти, як в деяких засобах масової інформації з'явилися вільні трактування цього документу з точністю до навпаки".

За словами командуючого, Л. Кучма і Б. Єльцин зрушили процес з мертвої точки, підтвердивши віддаість досягнутим раніше домовленням щодо фльоти і вірність принципові поетапного вирішення існуючих проблем і протиріч. Безкоровайний звернув увагу журналістів на положення, де сказано, що база російської фльоти буде в Севастополі, а не Севастопіль.

Щодо окремого розташування фльот двох держав, то це питання, за словами Безкоровайного, вимагає вироблення параметрів, а всі пов'язані з ним питання — додаткового врегулювання. Питання розташування штабу Військово-Морських Сил України спочатку стояло на обговоренні в Сочі, але пізніше було знято, оскільки переговори були зосереджені лише не питанні Чорноморської фльоти. В Сочі досягнуто угоди щодо вихідних даних про поділ кораблів і майна Чорноморської фльоти, підкреслив В. Безкоровайний.

РУХ ВИМАГАЄ УТОЧНЕННЯ УГОДИ

Київ (УНІАР).— Тут у понеділок, 12-го червня, Народний Рух України оприлюднив заяву, у якій сказано:

"Підписання угоди між Україною та Російською Федерацією щодо розподілу Чорноморської фльоти і її розташування стало приводом для шантажування України сусідньою державою. Тугий вузол протиріч був затягнений колишнім вищим керівництвом України. Наслідком чого стали принизливі, нерівноправні угоди в Ялті й Дагомисі. Попередня Верховна Рада не домоглася внесення коректив у зазначені угоди, через що нинішнє керівництво України опинилося в безвиході.

Певною мірою позитивним у новій угоді є те, що Севастопіль не передано повністю чужій країні. Крім того, відкрито шлях до підписання угоди про дружбу, співпрацю і партнерство між Україною та Російською Федерацією, що має стати правовою основою для міждержавних стосунків, які донині не врегульовані.

Водночас, написаний президентами двох країн документ щодо Чорноморської фльоти потребує серйозних уточнень і коректив. Йдеться про уточнення щодо роздільного базування Чорноморської фльоти Російської Федерації та Військово-Морських Сил України, чітке визначення місць базування ВМС України в Севастополі та терміну й умов оренди військово-морської бази Російської Федерації у відповідності з принципами міжнародного права та з урахуванням існуючої міжнародної практики. Слід визначити статус чужоземних військ на терені України та громадянський статус російських військовиків і членів їхніх родин".

Рух закликає Верховну Раду невідкладно розглянути питання про ратифікацію угоди стосовно Чорноморської фльоти для внесення необхідних коректив у відповідності з державними інтересами України.

ДІЯ СПРИЯННЯ МЕНШИНАМ СТАЄ ДИСКУСІЙНОЮ

Вашінґтон. — У понеділок, 12-го червня, Верховний суд голосами 5 до 4 виніс рішення у справі програм Дії сприяння меншинам, яке радше посилить дискусії в цій справі. Крім того воно кидає сумнів на леґальність програм Дії сприяння меншинам, що базуються на расових розподілах. Урядові програми, коли базовані на расовій приналежності, хоча б з благородними намірами, викликають сумніви щодо своєї конституційної правоти.

Вияснюючи думку більшости Верховного суду, суддя Сендра Дей О'Коннор стверджує, що такі програми мусять бути піддані точним і дбайливим юридичним дослідам і могтимуть уціліти тільки тоді, якщо будуть справді спрямовані на допомогу покривдженим і знаходитимуться під зарядом Уряду. Цього стандарту притримувались суди ще від 1989 року, але останнім часом почались судові розправи щодо конституційної справедливости таких програм Уряду в користь одних коштом інших.

Таке рішення Верховного суду одні прийняли з радістю, розраховуючи, що це початок кінця згаданих програм. Натомість оборонці цих програм заявляють, що це тільки тимчасова затримка, яку треба буде леґально побороти.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗБАЛЯНСОВАННЯ БЮДЖЕТУ

Вашінґтон. — Від довшого часу демократи ведуть між собою дискусії та засягають фахових порад в який спосіб протидіяти пропозиціям республіканців щодо збалянсування державного бюджету. Вкінці у вівторок, 13-го червня, президент Билл Клінтон у своєму короткому телевізійному виступі запропонував американському народові свої пляни для збалянсування державного бюджету.

Найперше його пляни передбачають збалянсовання бюджету впродовж 10 років у протилежності до пропозиції республіканців зробити це за сім років. Представляючи свої пляни, Президент не запропонував справді нічого нового, тільки розтягнув пропоновані республіканцями зміни на 10 років, бо, як сам сказав, у іншому випадку це буде дуже болючим. Плян Б. Клінтона передбачає це зробити зменшенням урядових витрат на суму 1.1 трильйон дол. впродовж 10 років.

Виглядає, що ці пропозиції Президент зробив без згоди своїх співпартійців у Конґресі і проти порад його прибічників у Білому Домі, які уважали доцільним продовжувати критику пропозицій республіканців, зокрема коли йшлося про податкові пільги для багатих і корпорацій.

Республіканці натомість привітали Президента з його намірами прилучитися до них для досягнення спільної мети — зменшення державного бюджету. Тільки керівник сенатської більшости Роберт Дол, коментуючи від республіканців, підкреслив, що пропозиції Президента є нічим іншим, як повторенням старих оправдань, чому великого бюрократизму не можна зробити меншим, чому не можна зліквідувати непотрібні програми та департаменти.

Аналітики уважають, що не важливі тут пропозиції Президента, бо республіканський Конґрес всеодно їх не схвалить. Важливим є те, що президент Билл Клінтон вкінці щось сказав на цю тему, бо саме це буде початком переговорів між Конґресом і Білим Домом і покаже, як далеко республіканці зможуть перевести свої пропоновані зміни у перебудові та оновленні Федерального уряду.

Сирія відкинула пропозицію Ізраїля

Дамаск, Сирія. — Переговори між Сирією та Ізраїлем натрапили на поважну перешкоду.

Ізраїльський уряд, який з недовір'ям ставиться до Сирії і всіма способами відкладає остаточне виведення своїх військ з Голянських пагорбів, запропнував зробити невелику павзу — розпочати символічне виведення військ і протягом року спостерігати, наскільки стабільним виявиться мирний процес. Прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Рабін сказав, що за цей час можна було б зміцнити культурні зв'язки, заснувати амбасади і відкрити сирійсько-ізраїльський кордон для людей і товарів.

Сирія з обуренням відкинула цю пропозицію Ізраїля. Урядовий щоденник „Тішрін" з цього приводу пише: „Ізраїль повернувся до своєї звичної практики політичного маневрування і поставив під загрозу всі досягнення світової спільноти в цьому напрямі".

Газета „Тішрін" звинуватила ізраїльського керівника, що він має намір унеможливити зустріч військового керівництва обох країн, призначену на 27-го червня.

Сирійський уряд підкреслює, що чекає від Ізраїля одного — точних дат виведення військ з Голянських пагорбів і не погодиться н на ніякі проміжкові варіянти. „Ізраїльська політика поверне процес переговорів до нульової точки і знищить всі шанси на досягнення миру",— коментує сирійська газета „Аль-Баат".

Країни Прибалтики підписали угоду з Европейським союзом

Люксембурґ. — Пресове аґентство Ройтерс повідомило у понеділок, 12-го червня, що тут після кількох десятиріч московського зверхництва всі три країни прибалтики, Естонія, Латвія та Литва, підписали угоду співробітництва з Европейським союзом. Угоду співробітництва та торговельних спілкувань з можливістю повного членства у майбутньому від імені своїх країн підписали на окремому церемоніялі міністри закордонних справ згаданих держав.

Такі ж угоди вже підписали інші країни та союзники колишнього СССР і покищо Росія не виявила будь-якого спротиву до плянів Европейського союзу пропонувати у майбутньому цим країнам повне членство. Одначе це не означає, що Росія ще висловить свою думку в цій справі.

В Україні

КИЇВ. — Недовго залишилося керувати Національним Банком України Вікторові Ющенкові, вважає заступник директора Інституту світової економіки та міжнародних відносин Олег Соскін. За його словами, "В. Ющенко вже приречений" і станеться це під час червневої емісії, яка, на думку фахівців, неминуча. А тому, вважає Соскін, українське керівництво пожертвує керівником Національнгого Банку, який "зіграє ролю розмінної фіґури". Соскін зазначив, що Ющенко вже здійснив шість емісій, а за сьому він буде усунений з посади.

КИЇВ. — Тут відбувся Другий з'їзд профспілок Агропромислового Комплексу України. У схваленій постанові делеґати з'їзду затвердили вимоги до вищих законодавчих та виконавчих органів влади щодо створерння належної правової бази для проведення реформ в Агропромисловому Комлексі, зокрема у сфері заробітків, реформування відносин власности, охорони праці, соціяльного страхування, соціяльного партнерства тощо. З'їзд зажадав від Верховної Ради України ухвалення закону України про професійні спілки.

ЛЬВІВ.— Питання про наміри передати два підземних ґазових сховища на Львівщині у спільну власність Українсько-російського акціонерного товариства "Ґазтранзит" розглянула Комісія Верховної Ради України з питань енерґетичного комплексу, транспорту, яка поставила під сумнів доцільність і законність цього проєкту. Щоправда, ідею створення самого акціонерного товариства підтримано. Завдання "Ґазтранзиту" — збільшення постачання ґазу через територію України, що дасть азмогу збільшити прибутки за транзит ґазу. А вони на сьогодні складають 2.5 біль. дол. на рік.

У СВІТІ

КУБИНСЬКІ ОРГАНИ правосуддя заарештували Роберта Веска, американського фінансиста, який у 1979 році втік зі ЗСА, вкравши 224 міл. дол. з Фонду громадського інвестування. На Кубі Р. Веско займався наркоторгівлею, нелеґально перевозячи кокаїну з країни в країну. Хоч арешт пов'язаний з новими злочинами Р. Веска, спостерігачі припускають, що кубинська влада зробила це, намагаючись задоволити Білий Дім. В ЗСА Р. Веска судили заочно і весь цей час Адміністрація домагалася, щоб Куба видала його американському правосуддю.

АРХЕОЛОГИ, які ведуть розкопи у Гондурасі, в межах давнього міста-держави майя Копана, натрапили на могилу одного з правителів легендарного племени Кінічу А Попу, який помер приблизно півтора тисячі літ тому. Стіни знайденого підземного могильного склепу покриті малюнками, які добре збереглися. На них зображені священний птах майя кетцаль, змій і бог дощу Чак зі смолоскипами в руках. Але найбільше зацікавлення вчених викликає сама мумія правителя, пофарбована в червоний колір, що є свідченням особливої поваги до цієї особи.

НІМКЕНЯ Штеффі Ґраф знову зайняла перше місце у світовій клясифікації тенісисток. Для цього їй було досить минулої суботи перемогти у фінальному поєдинку Відкритого чемпіонату Франції еспанку Аранчсу Санчес Вікаріо, якій дотепер належало перше місце. Ш. Ґраф перемогла у трьох сетах — 7:5, 4:6, і 6:0. У неділю, 11-го червня, за звання чемпіонів боролися чоловіки. У фіналі зустрілися американець Майкл Ченґ і австралієць Томас Мустер, який вийшов переможцем з вислідом 7:5, 6:2 і 6:4.

РОСІЯ НЕ ЗВАЖАЄ на заклики міжнародних організацій припинити війну в Чечні. Це підтвердив на пресовій конференції в Будапешті мадярський дипломат Іштван Дярматі, який є офіційним представником Організації безпеки і співробітництва в Европі. Він сказав, що „Москва не зупиниться, поки її військо не захопить останнє укріплення чеченських збройних формацій". Депутатська фракції „Вибор Росії" Державної думи закликала президента Боріса Єльцина припинити збройні дії в Чечні. „За півроку ми втратили людей удвічі більше, ніж за десять літ війни в Афганістані",— підкреслюється у зверненні депутатів.

У ВИСЛІДІ ЗБРОЙНИХ сутичок, що тривають вже декілька днів в іракській провінції Анбар, загинуло понад 180 осіб. Вуличні бої точаться між силами державної безпеки і місцевими мешканцями, членами клану генерала Мохаммеда Мазлюма ад-Даляли, надавно засудженого режимом Саддама Гуссейна на кару смерти. Від середини травня у провінції Анбар заарештовано 850 осіб і родичі дотепер нічого не знають про їхню долю. Рідному братові убитого генерала, лейтенантові Ахмедові Мазлюмові, вдалося втекти з країни і тепер він переховується в Ер-Ріяді, столиці Савдійської Арабії.

В АМЕРИЦІ

ТРИ РОКИ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК АМЕРИКА договорилась з Росією про купно урану із ліквідації російського ядерного арсеналу, цей договір натрапляє на труднощі. ЗСА мали заплатити Росії 12 біл. дол. за 500 метричних тонн високої якости урану, що мав послужити паливом американським ядерним станціям для виробництва електрики. Ціллю того договору було більше забезпечення державної безпеки, зміцнення досить хиткої економіки Росії, зменшення небезпеки ядерних катастроф та при тому допомога в роззброєнні колишнього недруга. Одначе здійснювати цей договір ще до сьогодні не вдалося через ряд адміністративних нерішу-чостей, розбіжности думок і навіть торговельних непорозумінь.

ДО ЗСА ПОВЕРНУВСЯ У НЕДІЛЮ, 11-го червня, капітан летунства Скотт О'Ґрейді, про шестиденні переживання якого, після зістрілення його літака над Боснією та подиву гідне врятування минулого тижня, відомо зі сторінок преси та телевізійних звідомлень. На летунській базі Ендрюс поблизу Вашінґтону, крім його рідних, зустрічали його старшини морського летунства, коресподенти засобів масової інформації та понд три сотні доброзичливих співгромадян. С. О'Ґрейді, промовляючи до зібраних, підкреслив, що його спасення є тільки завдяки Божій допомозі та молитвам його рідних. Він також зазначив, що він у цьому випадку не є жодним ґероєм, бо він тільки скривався перед боснійськими сербами, але героями є ті морські піхотинці, які його зуміли звідтіль видістати. У понеділок, 12-го червня, капітан С. О' Ґрейді був гостем президента Билла Клінтона в Білому Домі.

Іде підготова до спортово-виховного табору

Джерзі Сиyі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Пластовий Загін „Червоної калини" є відомий серед нашої громади із різних акцій так пластових, як і громадських, а в останніх роках із своєї дуже активної допомоги Україні, зокрема фінансової. Але тим разом вони приходять таки „про домо суа", щоб дати ширшому загалові читачів інформації про організацію спортово-вишкільних таборів, які вже відбулися вже 17 разів.

У редакції „Свободи" організатори спортово-виховних таборів (зліва): М. Когут, І. Сохан і М. Лозинський.

Теперішний отаман загону пл. сен. Ігор Сохан і його співробітники Миролюб Лозинський та цьогорічний комендант табору ст. пл. Марко Когут розповідають про пляни на близькі вже літні вакації та про широку акцію таких таборів, що ними прославилися члени „Червоної калини" від 1974 року.

Отож довідуємося від них, що цьогорічний табір запляновaний на час від 30-го липня до 12-го серпня на традиційному місці — Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в стейті Ню Йорк і призначений, як завжди, для пластового юнацтва у двох вікових групах, а це молодшої ланки до 14 років і старшої до 17 років. Вже з початком квітня організатори вислали поіменно понад 600 повідомлень до юнацтва на терені ЗСА із запрошенням взяти участь у таборі із його традиційно спортово-пластовою програмою. Це, що табори, хоча мають назву „спортових" включають пластову виховну програму, підкреслюють організатори дуже сильно, бо саме цим різняться ці табори від інших, які присвячені лише спортові, або одній ділянці спорту. Вони також, а зокрема молодий комендант М. Когут, розповідають про те, скільки саме на їхніх таборах цікавої програми, а вечорами розвагової і навчальної у формі відеофільмів та як це все захоплює пластову молодь. Табори є призначені для юнаків і юначок, які хоча мають таку саму програму дня, але своїх виховниць, що входять у склад проводу кожного табору.

— А як це сталося, що після чотирьох років ви знову будете таборувати на „Вовчій Тропі"? — питаємо.

— Це так із технічних причин як і сантиментальних. На „Вовчу Тропу" легший доїзд для великої кількости батьків, а тому, що табір розпочинається в день після закінчення звичайних виховних таборів — тоді і

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТУПИ УЧНІВ УМІА

Ірвінґтон, Н. Дж. — Український Музичний Інститут Америки, Відділ в Ньюарку, Н. Дж., влаштовує два річні виступи учнів у п'ятниці, 16-го і 23-го червня, в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж. Початок о год. 7-ій вечора. Виступатимуть учні викладачів Д. Каранович, Т. Богданської, д-р Т. Булат, Т. Темницької, Н. Слободяник, Р. Венке, Т. Гринишин.

ВІДЗНАЧЕННЯ 5-ЛІТТЯ КИЇВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ

Дітройт. — Українська Автокефальна Православна церква у ЗСА урочисто відзначить 5-ліття Київського Патріярхату. Архиєрейські відправи очолить Митрополит Чернівецький і Буковинський Данило. Відзначення відбудуться у суботу і неділю, 17-18-го червня ц. р. в катедрі св. ап. Андрія Первозванного, 5130 Прескот, ріг Баффало в Дітройті. Програма і години імпрез поміщені у „Свободі", ч. 111 з 14-го червня ц. р.

Шановні читачі!

Реченець повернення вашого **запитника** є тільки **до 19-го червня**. Присвятіть хвилину уваги цьому **запитникові**, зробіть Ваш вибір і **поверніть запитник у синій, оплаченій конверті**. Ви самі мусите зробити вибір, бо ви будете платити чергову передплату. Не голосуючи, ви дозволяєте іншим зробити за вас це дуже важне рішення.

Негайно відішліть запитник!

Екзекутива УНС

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Час для взаємної підтримки

Приємний, логічний і глибоко символічний факт: самостійну українську державу першою визнала Польща.

Всяко було на довгій дорозі українсько-польських взаємин, Ще й дотепер десь-не-десь дотлівають головешки давньої воорожнечі, коли поляки і росіяни утверджували свою „великість“ за рахунок українців, затиснутих між двома войовничими народами — до тієї міри затиснутих, що, всупереч своїй благій натурі, мусіли взятися за шаблі.

Відтоді світ хоч помалу, але, слава Богу, таки змінився, і хібащо божевільному може прийти до голови думка заперечувати право 52-мільйонового народу на суверенне існування.

Доля Польщі також досить трагічна, і її боротьба за незалежність заслуговує на повагу і наше щире призвання. Не випадково Василь Стус, один з найбільш чутливих до правди українських поетів, писав, маючи на увазі конкретний момент польської історії: “Шкода, що я не поляк“.

Попри українсько-польські незгоди і хронічні тертя, ці два народи нарешті усвідомили, що обидва заплатили високу ціну, щоб третій народ, відомо який, більше не визначав характеру їхніх стосунків.

Невдовзі після визнання Польщею незалежности України сторони підписали міждержавний договір, що охоплює всю повноту партнерських взаємин. На жаль, для практичного здійснення цього договору не існує сприятливих умов ні в Україні, ні в Польщі, й то з однакової причини — і там, і там знівечений комунізмом ґрунт легше приймає кукіль, аніж добре зерно. Ось чому у парляментах обох країн дотепер панують ліві сили. І все ж недаремно,мабуть, Сталін колись казав, що „Польщі соціялізм так підходить, як корові сідло“,— поляки почали ринкові реформи першими, і вже цим дали українцям можливість або уникнути певних помилок, або перейняти ефективні способи досягнення цілі.

Втішає та обставина, що на користь українсько-польського зближення працюють і недержавні організації. Минулого року в Києві лідери Конфедерації незалежної Польщі і Української Республіканської Партії підписали спільну заяву щодо створення ліґи партій країн Міжмор’я. Київська зустріч показала, що поляки добре розуміють ґльобальний сенс постання самостійної української держави. Ось що сказав тоді лідер конфедерації Лєшек Мочульський: „Майже тисячоліття Україну зі сходу терзала орда, мала вона тільки різні назви: Золота Орда, Московія, Росія, СССР... Ця імперія в нашому сторіччі розвалюється вже вдруге, і хтозна, чи й цього разу розвалиться остаточно. Володіння Україною має ключеве значення для ґеґемонії Росії у середньо-східній Европі. Ось чому вам так тяжко, ось чому на вашу державу, на вашу самостійність чиниться такий тиск...“.

Україна і Польща географічно, історично, психологічно настільки близькі одна одній, що обох в однаковій мірі стосується проблема вибору між Сходом і Заходом. І якщо ці дві країни підтримають одна одну, то в цьому випадку зможуть утвердитися як справді незалежні держави. Міркуючи на цю тему, чільний представник польської опозиції Лєшек Раґан говорить: „Дружні Польща та Україна — це майже 100 міл. осіб, це новий геополітичний чинник світового маштабу... Хоче хтось цього чи ні, але зі зміцненням України зміниться европейська геополітика... Ані Заходові, ані Росії не вигідно, щоб на повну потужність виявив себе український економічний та інтелектуальний потенціял. Тому ми самі про себе мусимо думати і співпрацювати“.

Мусимо, але ж чи думаємо, чи співпрацюємо? З польського боку є більше послідовности і доброї волі. Виступаючи мунулого року на варшавській польсько-німецькій конференції, міністер закордонних справ Польщі Анджей Олєховський назвав стосунки з Україною „стратегічними“. Пізніше, під час візити до Вашінґтону, він твердо обстоював інтереси України в розмовах з президентом Клінтоном і державним секретарем Кристофером.

Українська ж сторона цілком навпаки — дозволила собі на нерозважливі заяви про пріоритет „евразійського простору“, тобто дала до зрозуміння, що в зовнішній політиці Україна далі залишається прив’язаною до російського воза. Це, самозрозуміло, занепокоює поляків. Якоюсь мірою їхні надії оживило призначення міністром закордонних справ України Геннадія Удовенка, який на становищі українського амбасадора у Варшаві здавав собі справу, що сильна незалежна Україна і сильна незалежна Польща життєво потрібні одна одній.

Володимир Звіглянич

ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

III

Неповна зайнятість охоплює сьогодні на Україні понад 20 відсотків працездатного населення. При цьому якийсь зв’язок між віком, статтю, освітою, кваліфікацією робітників або територіяльними особливостями та недозайнятістю відсутній. Змушена неповна зайнятість розповсюджується або на весь персонал підприємств у цілому, або на персонал окремих його підрозділів. Головними причинами такого стану є спад виробництва, нестача енерґетичних, сировинних, матеріяльних та фінансових ресурсів, труднощі зі збутом продукції.

Чому ж ані працівники, ані адміністрація не поспішають зі звільненнями? Відповідь є та, що при сьогоднішньому знеціненні праці це є економічно невигідним.

Для робітників це невигідно тому, що станом на 1-го липня 1994 р. середня заробітна платня у державному секторі української економіки зросла майже у 4.5 тис. разів відносно до рівня 1990 року, а споживчі ціни — у 18 тисяч разів. Відповідно у чотири рази знизилась реальна купівельна спроможність зарплати. Реальна вартість номінальної середньої зарплати у липні 1994 р. у цінах 1990 р. становила 62 карбованці („Праця і зарплата”, 1994, ч. 19). Враховуючи те, що близько 70 відсотків населення України не отримують додаткового заробітку крім офіційного за місцем праці, зрозуміле бажання людей триматися за свої робочі місця навіть за умов неповної зайнятости і відсутности перспектив на кращу працю.

Для адміністрації це невигідно тому, що витрати на зарплату у собівартості виробленої продукції в економіці у цілому становлять на сьогодні 7 відсотків. У промисловості — приблизно 5.5 відсотка, а в окремих галузях взагалі 1.2—2 відсотки (для порівняння у розвинутих країнах цей показник становить не менш як 40—60 відсотків) („Праця і зарплата”, 1994, ч. 13). У той же час питома вага самої собівартости у роздрібній ціні становить близько 40 відсотків. Неважко підрахувати ступінь експлуатації робочої сили в Україні і зрозуміти, чому адміністрації невигідно звільняти працівників, адже її надприбутки від цього зменшаться.

Навпаки, за певних умов вимушені відпустки з ініціятиви адміністрації без збереження зарплати, примусове скорочення робочого дня та тижня замість звільнень економічно вигідно робітникам, оскільки не становить їх перед необхідністю шукати нову працю, освоювати нову професію, особливо якщо втрати заробітків компенсуються вільним часом і отриманням доходів „на стороні”, тобто у тому, що дедалі частіше звуть „тіньовою економікою”. Остання, за словами Григорія Омельченка, голови парляментської комісії з боротьби з організованою злочинністю, що перебував у Вашінґтоні, вже тепер складає близько (або понад) 50 відсотків товарного та грошового обігів офіційної економіки.

Ясно, що „тіньова економіка” склалася у більшості випадків завдяки діям самої адміністрації, а не таємничих кримінальних структур, з якими ось уже котрий рік безуспішно борються численні комісії та „залізні полковники”.

Також ясно, що маючи на стороні більше грошей, ніж за офіційним місцем праці, робітник, поперше, втрачає кваліфікацію та мотивацію до праці, а подруге, продовжує всю ту ж стару гру совєтських часів. „Вони роблять вигляд, що нам платять, а ми робимо вигляд, що працюємо”.

Мимохіть складається (або продовжується) ґрандіозна система соціяльної містифікації, в якій всі зайняті імітацією серйозних процесів (скажімо, переходу до ринку), а насправді кожен вже знайшов свою суспільну нішу виживання і не дуже переймається якимись загальними речами типу, який лад ми будуємо, куди йдемо тощо.

Вимушені відпустки далі є вигідні адміністрації підприємств, оскільки це дозволяє зберегти кадри у надії на кращі часи, а також скоротити розмір зарплати та відрахування на неї.

(Закінчення на стор. 4)

Микола Світуха

ФОРУМ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

II

Темі відзначення 50-річчя ООН в 1995 році, зокрема ювілейній програмі, підготованій українським організаційним комітетом, присвячено увагу в числі 1/95. Програма включає наукові конференції в Києві за ініціятивою Інституту міжнародних відносин Київського університету ім. Тараса Шевченка, цикл передач на радіо і телебаченні, мандрівні і постійні виставки в музеях і бібліотеках.

Цікавим вкладом до питання ролі України в ООН за 50 років існування організації є аналітична стаття „У повний голос” (ч. 3/95) Віктора Батюка, теперішнього посла України в Канаді, донедавна постійного представника України в ООН (березень 1992—січень 1994). Стаття написана з перспективи довголітнього досвіду автора як члена делеґації ще тоді Української ССР на сесіях Генеральної Асамблеї ООН і в багатьох нарадах прерізних її комітетів. Автор також подав оцінку початкової реакції провідних держав Заходу на проголошення незалежности України, способу вирішення питання долі постійного місця колишнього СССР у Раді Безпеки ООН і несправедливого обтяження України зобов’язаннями на десятки мільйонів долярів, яких Україна не спроможна сплачувати.

Цілком природно, в журналі присвячується чимало уваги питанням політичних і економічних взаємин Росії і України, народам, де вирішується роля і перспективи СНД. Про це, наприклад, мова в статтях історика Р. Симоненка („Ґрунт реалій надійніший, ніж хвилі амбіцій”) і Тараса Кузя з британського Інституту Стратегічних Досліджень в Лондоні („Назад до СССР?”) ч. 1/95. Документальної важливости є публікація повних текстів угод і рішень, підписаних на засіданнях Ради глав держав, Ради глав урядів і Ради міністрів закордонних справ держав-учасниць СНД. Тексти таких і подібних державних документів публікуються в унікальному розділі журналу під назвою „Дипломатичне досьє”, якого дотепер появилося 20 випусків.

Економічні проблеми України в цілості, а зокрема зовнішньоекономічну політику молодої держави обговорює ряд авторів, між ними Антін Філіпенко, завідуючий катедрою Інституту міжнародних відносин Київського університету („Здобути й зберегти”) і Петро Романюк з Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України („Економічним зв’язкам — чітку координацію”, ч. 2/95). На потенціял експортної бази України і пріоритети її імпортної політики кидає свій погляд Сергій Біляцький, співробітник цього ж Інституту НАН („З чим іти на міжнародні ринки?”). Про сумний досвід деяких українських підприємств, яких підманули несумлінні західні „партнери”, розповідає Володимир Ільгов, начальник управління Служби безпеки України („В пошуках втрачених мільярдів”, ч. 3/95).

Згадані тут приклади далеко не вичерпують всього, що вартісне і цікаве на сторінках журналу. З поданого короткого резюме змісту останніх чисел читач може вибробити собі уяву про різноманітність і актуальність тематики журналу. Хоч редакція подає коротенький зміст журналу англійською мовою, це, на жаль, не вистачаюче, щоб зацікавити чужомовного читача вартістю матеріялів. Із зростом зацікавлення питаннями України закордоном, цю англомовну інформацію доведеться відповідно розширити.

Донедавна журнал був в дійсності невідомий поза межами України. Щоб цей стан змінити, потрібно індивідуальної і збірної ініціятиви тих осіб, які можуть вплинути на університетські і урядові бібліотеки в ЗСА і Канаді відносно передплати журналу. Дуже побажано, щоб журнал зайняв провідне місце серед видань, які могли б систематично вивчати студенти університетів і ті, які мають вплив на засоби масової інформації. Як джерело інформацій про міжнародні зв’язки України, журнал не має собі рівних.

Яр. Климовський

ДРУГА КНИЖКА О. СКОЦЕНЯ

У київському видавництві „Преса України” видано 224-сторінкову книжку Олександра Скоценя тиражем 50,000. (Книжка появилася під заголовком „Львівський батяр у київському ‘Динамо’” — без відома і згоди автора).

Книжка починається коротким вступним словом автора. Кінчить він його словами: „Передаю в руки української читацької громади книжку моїх споминів і надіюсь, що вона стане стимулом для інших українських спортових діячів на різних теренах українського фізкультурного життя, щоб своїми споминами збагатити українську мемуарну спортову літературу”.

Гортаючи сторінки цього футбольного літопису, ми наче по-новому пізнаємо футбольний і літературний талант Лєня Скоценя, торкаємось такої славної футбольної минувшини та із-за неї більш впевнено дивимось у майбутнє футболу, переконані, що ґрунт, на якому зародився український футбол, міцний і надійний. І людині, яка залишила нашій історії таку багатющу футбольну спадщину, низький уклін.

Само собою, що не будемо зупинятися над кожною статтею. Це залишимо читачеві. Зупинимось тільки над деякими статтями в дуже короткій формі.

„На першому справжньому матчі”. Це були змагання між ЛКС „Поґонь”, що була в Державній Лізі, і СТ „Україна”, що в той час ще була в „А”-клясі. В „Україні” вирізнялись: О. Новицький, О. Петрів, В. Лисик і В. Кобзяр. У цих змаганнях „Україна” перемогла „Поґонь” несподівано високим вислідом 6:2.

Змагання СК „Русь” Ужгород — СТ „Україна” Львів. Ці змагання відбулись на грищі „Сокола-Батька”. Змагання закінчились ремісом 3:3.

1931 року СК „Русь” загостила до Львова вдруге. Цим разом заплянововано дводенні змагання — одні в суботу, другі відплатні в неділю. Невідомі злочинці підпалили трибуну „Сокола-Батька”, яка згоріла дощенту. Змагання відбулись на грищі польської команди „Чарні”. Перші змагання закінчились 1:1, у других ужгородці перемогли „Україну” 3:0.

„Трагічні тренування на полі ‘РКС’”. На цьому тренінґу один із „РКС” зломив Лєньові ногу, що її мусів носити в ґіпсі повних вісім тижнів.

Приємно читати „Мій дебют у барвах СТ ‘Україна’”. Дебютом Лєня Скоценя було двоє змагань у Тернополі, рідному місті автора цього відгуку. Перші змагання відбулись у суботу, 22-го вересня 1935 року, проти військово-цивільного спортового клюбу „Креси”, другі в неділю, 23-го вересня, проти жидівського клюбу „Єгуда”. Перші „Україна” виграла 3:1, другі 4:1. В обох змаганнях Скоцень забив по одному ґолю.

Поєдинок О. Скоценя з віртуозом французького футболу Жак Жонке. Матч чемпіонату Франції, Ніцца — 1948.

* * *

Коротенька, але дуже цікава стаття „Актори театру створили футбольний клюб”. У цій статтейці Скоцень згадав і мене як одного з основників „Ґонґу”, за що йому складаю щире спасибі.

На цьому місці годиться зробити невеличку вставку, присвячену св.п. Володимирові Блавацькому. Після гостинних, успішних виступів у Львові припало мені в участі заадмініструвати Жовкву (в Театрі ім. І. Котляревського, в якому було 65 осіб, крім мене ще було двох адміністраторів). Саме до цього міста надійшли від Бориса з Перемишля однострої „Ґонґа”. У Жовкві „Ґонґ” переконливо переміг українську дружину „Стріла”.

(Закінчення буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ — Редаґує Лев Яцкевич

Новий погляд археології на стародавню Трою

Стародавнє місто Троя (Іліон) користується новою гучною реклямою в археологічному зацікавленні, яка може довести до нової версії леґенди про Трою та „троянського коня”. Йдеться про те, що 25-членна археологічна експедиція з рамени німецького університету Тюбінґен почала нові розкопки на узбережжі Егейського моря, в Туреччині, в тому самому місці, де колись розкопав її німецький археолог-аматор Генріх Шліман.

Північносхідня башта Трої

Як вважає Манфред Корфман, керівник згаданого археологічного проєкту, початі розкопки триватимуть 15—20 років, коли взяти до уваги, що Троя становить сьогодні одну з найбільш контроверсійних археологічних проблем Близького Сходу та нерозв’язану ще й досі літературну леґенду гомерівської поеми „Іліяда”.

На думку Корфмана, видатного спеціяліста близькосхідніх студій, поновне розкопування Трої слід було б починати від збільшення розкопувальної експедиції найменше 30-ма новими робітниками, щоб можна було пробитися крізь справжні „кеньйони” землі, залишеної попередніми археологами. Крім того, Троя має особливе значення для німецьких археологів, бо саме німець розкопав руїни перший, може не надто вміло, але факт залишається фактом. Маємо тут на думці Генріха Шлімана, за професією купця, що вивчив багато сучасних та античних мов і не тільки розкопав це стародавнє історичне місто (1873), але і знайшов казковий скарб Пріяма (короля Трої) та став буквально за один день німецькою археологічною суперзорею. Півсторіччя після Шлімана інший німецький археолог (вже професійний) Вільгельм Дорпфельд, працював на тому самому місці при розкопках, в експедиції археологів з університету Синсинаті, під керівництвом Карла Бліґена, приблезно між 1932 і 1938 рр. Хоч від того часу ніхто на тому місці вже не працював, але відновлена секція розкопок та насипів мала жалюгідний вид та знаходилася на межі суцільного розпаду. У висліді, археологи з Тюбінґену, що, до речі, користувалися співпрацею наукових дослідників з університету Синсинаті, вирішили концентруватися під час розкопок на знахідках Шлімана, що працював над своїми розкопками понад 100 років тому і міг у своїх розшуках за „скарбом Пріяма” переочити чи недоглянути багато деталів. Такої самої думки був теж видатний турецький археолог Екрем Акурґаль, який твердив, що концентруючися на шліманівських залишках, „багато несподіванок може ще вийти на яв!”

Такою несподіванкою може стати навіть відшукання справжнього скарбу Пріяма, бо відкопані Шліманом клейноди (зникли з Берліна загадково та безслідно під час Другої світової війни) були тільки другосортною підробкою.

На думку Корфмана, відкриття, наприклад, двох гробів поряд себе в тому самому шарі землі можуть часами вміщувати навіть більші скарби, ніж Пріяма. Але набагато цікавіше для археологів було б відкриття під час теперішніх розкопок якихось писаних інформацій, що їх Шліман міг переочити. І тому таке відкриття було б справжньою сенсацією в цілому археологічному світі. Тому нова експедиція повинна унапрямити свої пошуки на нижчі нашарування землі, в яких, до речі, Корфман відкрив вже одну бруковану дорогу та тривкі фундаменти з Римської доби. Під римськими поселеннями можемо знайти сліди геллєністичного періоду, а під ним керамічні предмети та посуд, що становлять познаки нашарування старших поселень.

Золоті, бронзові та глиняні речі, знайдені в Трої.

Розкопки Трої складні тим, що вони покриті багатьма нашаруваннями старших поселень, що йдуть один за одним, та які можна розподілити на дев’ять головних періодів та 30 побічних.

Найстарше нашарування носить назву Троя I і пов’язане з періодом часу від 2,500 до 3,000 рр. до Христа. Останнє нашарування (з римських часів) має назву Троя VI, що була достаньо величною, щоб заслужити на згадку та її докладний опис Гомером. Цю думку висловив згадуваний вже на початку турецький археолог Акурґаль. Але на його погляд, Троя VI не була сплюндрована під час війни з греками, але знищена землетрусом!

На нашу думку, так само, як на основі французької поеми „Пісня про Роллянда” чи німецької поеми „Пісня про Нібелюнґів” не можна написати середньовічної історії Франції, чи Німеччини. І так само на основі леґендарної грецької поеми „Іліяда” ми не в сил уточнити та знайти місце розташування сучасної Трої чи пак Іліону.

З ЛИСТІВ У СПРАВІ „СВОБОДИ”

...Мій голос у народному „референдумі” — за збереження щоденника. Це наш єдиний зв’язок, що в’яже щодня діяспору в одне ціле.

Не уявляю собі, щоб наші Єпископи розсилали запитник, чи вірні бажають тільки раз у місяць ходити до церкви.

Робіть все, аби втримати 75-річний набуток американської України. Чи хочете щоби літописець написав, що щоденником, який найдовше утримався була „Демократична Україна” (колишня „Радянська Україна”)?..

Василь Маркусь
Чикаґо, Ілл.

...З тривогою слідкую за вістками про труднощі, які нависли над „Свободою”. Хочу вірити, що знайдуться ділові люди, які зуміють позитивно розв’язати фінансову кризу.

Втратити „Свободу” якраз у цей час — просто сором для нашої спільноти...

Дякую за увагу і прихильність, з пошаною і привітом

Людмила Почтар
Лівінґстон, Н.Дж.

У Дрогобичі помер колишній воїн УПА

19-го травня, саме в день роковин втрати Володимира Івасюка, Дрогобицька земля втратила невтомного борця за волю і незалежність України Федора Хоркавціва.

Народився Ф. Хоркавців в селянській сім'ї 2-го вересня 1927 року в селі Грушів на Дрогобиччині. Вчився у Дрогобицькій гімназії „Рідна Школа". Брав активну участь у підпільній боротьбі з окупантами. Разом з братом Дмитром (псевдо Морозенко) пішов до УПА — воював у боївці під псевдонімом Залізняк.

Наприкінці 1947 року був підступно схоплений енаведистами і засуджений окупаційним військовим трибуналом на 25 років таборів. У в'язницях, штрафних таборах, карцерах відсидів 22 роки. Повернувшись на рідну землю на свято св. отця Миколая, до якого мати невтомно молилася дні і ночі, змордований, виснажений голодом і холодом, цілий час переслідуваний НКВД. Продовжує підпільно вести свою діяльність проти червоних окупантів.

Пише дуже багато віршів, які присвячує своїм друзям таборів, своїй рідній мамі. Влаштовується працювати електриком дрогобицького долотного заводу, звідкіля вийшов на заслужений відпочинок.

В день проголошення незалежности України зі сльзьми на очах сказав: „Для мене більшого щастя немає і не може бути. Господи, невже я дочекався, що моя Україна вільна і народ також!"

Ф. Хоркавців очолює Спілку політв'язнів, головою якої є до кінця свого життя. Він не думав , що буде умирати, він хотів ще жити і довго служити початій справі. Він думав, що його віра і любов до рідної землі переможуть. Але смерть перемогла...

Заплакала Дрогобицька земля. Завмерли в почесній варті його вірні друзі — воїни УПА. Від малого до великого йшли прощатися з ним під час похоронів. У великім смутку залишив рідних братів: Дмитра з родиною, Андрія з родиною, Івана з родиною, Петра з родиною, сестру Юлю з родиною, вірну подругу свого життя Мирославу, а також вірних друзів, знайомих, сусідів.

М. Х.

Іде підготова...

(Закінчення зі стор. 1)

можна залишити відразу учасників на спортові табори. А сантиментально — ми таки пов'язані із „Вовчою Тропою", бо там саме відбувся перший наш табір у 1974 році.

— Як мені відомо, в останніх роках члени загону сильно заанґажовані у таборах „Червоної калини" в Україні — чи так воно і є?

— Ми допомагаємо матеріялами та фінансово, але маємо там вже вишколених членів, що тими таборами провадять — виясню нам І. Сохан. Досі відбулося в Україні три спортові табори, три мандрівні, зорганізовані нашими членами і один окружно-виховний. А в біжучому році запляновaний один табір в селі Пляшева біля Берестечка, а один на Словаччині, що його організовує Петро Тима із пластової організації в Польщі. Подібний він перепровадив минулого року в Польщі із 18 учасниками. Але все властиво відбувається при помочі місцевих сил і тому ми можемо організувати далі тут наші табори і віддавати їм свою увагу.

Ці вияснення дають нам тему до певної виміни думок про рівновагу зацікавлень так розвитком пластування в Україні і Польщі, як і затриманням сили Пласту в діяспорі. Цікаво, що тут погляди найстаршого члена дискусії і наймолодшого збігаються, але всі стверджують в унісон, що конечним є продовжувати працю на відтинку виховання молодого покоління тут в українському середовищі та втримати його в українському дусі, бо інакше в майбутньому не буде кому допомагати Україні.

Участь в такому таборі, як саме спортово-виховному, дає молоді приємність і є важливим виховним моментом. Тому треба надіятися, що це зрозуміють батьки і молодь і цей 18-ий табір буде численний та успішний.

Зголошення до табору приймає Юрій Струтинський до 8-го липня. Оплата 450 дол. включає також спортовий одяг. Адреса: 201 East 21st Str., New York, N.Y. 10010; tel.: (212) 477-3629.

30-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

У 1995 році відзначаємо 30-ліття діяльности Українського Історичного Товариства (УІТ), гідного спадкоємця найкращих традицій української історіографії XX століття. За 30 років своєї діяльности УІТ розгорнуло широку наукову працю на Заході, а починаючи з 1991 року поширило її в Україні. Сьогодні УІТ діє як головне міжнародне об'єднання українських істориків і дослідників допоміжних історичних наук і одночасно вже довгі роки видає „Українського Історика" — головне видання української національної історіографії, в якому співпрацюють дослідники України і діяспори, як також неукраїнські історики. Продовж 30 років УІТ видало біля 80 книжок в українській і англійській мовах включаючи перший „Атлас історії України". Видання „Українського Історика" (досі появилося 123 числа), на думку київських істориків, зберіг високий міжнародний рівень і спромігся тепер сконсолідувати „сили усіх істориків як за кордоном, так і безпосередньо в Україні. Журнал зарекомендував себе як наше загально-українське видання".

Зокрема тепер, коли процес українського національного відродження охоплює широкі круги українського населення, а українські дослідники обговорюють питання „чорних" і „білих" плям в історії України, створених партійними істориками, існування УІТ і продовження видання „Українського Історика" конечне, якщо ідеться про правдиву реконструкцію українського історичного процесу і відродження української національної культури в Україні. Саме тому, на прохання істориків в Україні, в 1995 році перевидано останній том журналу в Києві. Головним завданням журналу було і є об'єктивна реконструкція історичної метрики та розвитку українського народу і його суспільно-політичних інституцій у всіх періодах його існування. Журнал знайшов високу оцінку серед українських і неукраїнських істориків. Перед нами стоїть головне завдання якнайбільше розповсюдження журналу в Україні. Крім журналу, УІТ протягом 30-літнього існування видає такі серійні видання: „Історичні монографії", „Історичні студії", „Грушевськіяна", „Мемуаристика", „Українські вчені" та інші.

З нагоди відзначення 30-ліття УІТ з признанням згадуємо членів Ініціятивної групи товариства, які повністю зрозуміли потребу створення і завдання УІТ (прізвища подаємо в алфабітному порядку): Марко Антонович, Любомир Винар (голова групи), Б. Винар, св. п. Ілля Витанович, Олександер Домбровський, св. п. Василь Дубровський, св. п. Михайло Ждан, Ігор Каменецький, св. п. Роман Климкевич, св. п. Петро Курінний, св. п. Михайло Міллер, св. п. о. Іриней Наварко, св. п. Олександер Оглобин (перший голова УІТ), св. п. Євген Онацький, св. п. Ярослав Пастернак, св. п. Наталія Полонська-Василенко, св. п. Микола Чубатий. Ініціяторам УІТ присвічувала одна основна ідея: причинитися до повного відродження української національної історіографії і тим самим виконати свій обов'язок перед українською і світовою історичною наукою і перед українським народом. З вдоволенням треба ствердити, що історики в Україні, які довгі роки були тероризовані совєтською владою і мусіли писати в дусі совєтської історичної схеми, включаються в працю УІТ і стають його членами, щоб спільно розбудовувати українську історичну науку.

Сьогодні по довгих роках наполегливої праці і її конкретних наслідків звертаємося до українського громадянства і установ у всьому світі допомогти нам розбудувати матеріяльну базу „Українського історика" і здійснити пляновані видання. Ми вдячні нашим членам, меценатам і любителям історичної науки за їхню допомогу в минулому. Завдяки їхньому вирозумінню УІТ тримало журнал і розгорнуло поважну наукову діяльність. Сьогодні ідеться про закріплення української державности, яка може розвиватися лише на правдивій історичній основі. Перед українськими істориками головне завдання об'єктивної реконструкції усіх періодів української історії, яка донедавна була фальсифікована і русифікована совєтськими істориками. Допоможіть нам розбудувати ювілейний фонд УІТ–УІ і приєднати бодай 500 нових передплатників „Українського Історика". Це значно допоможе УІТ у виконанні головних завдань і буде тривалим відзначенням 30-ліття Українського Історичного Товариства. Ми свідомі, що завдання УІТ–УІ можна здійснити лише при допомозі української спільноти, яка розуміє вагу історичних дослідів в контексті сучасного культурно-державного відродження України.

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Любомир Винар — голова УІТ
Михаило Брайчевський — голова УІТ в Києві
Марко Антонович — УІТ в Канаді
Олександер Домбровський — науковий секретар
Олександер Сидоренко — секретар

Добровільні датки і передплату журналу можна висилати почтовими чеками на такі адреси:

Америка	Европа	Канада
„The Ukrainian Historian" P. O. Box 312 Kent, Ohio 44240 USA	Dr. O. Wintoniak Veriag Isatorplatz D-80331 Muenchen Germany	„The Ukrainian Historian" P. O. Box 95 Etobicoke, Ont.M9C 4V2 Canada

ГАЗЕТА „Московскій Комсомолєц", коментуючи ситуацію на Кавказі, саркастично пише: „За царя Петра російську армію навчили воювати шведи. За Сталіна совєтську армію навчили воювати німці. Дорого вийшло, зате потім яка користь! А тепер російську армію вчать воювати чеченці. Офіційна цифра жертв — 1,500. Неофіційно говорять про п'ять, вісім, навіть 10,000. Та головне не те, скільки ми втратили, а те, скількох ми навчили. Якщо через Чечню вже пройшло 100,000—200,000 вояків — це величезне досягнення. Якщо після Другої Кавказької війни Росія почне Другу Кримську — що зможе протиставити Україна нашим військам, загартованим у Чечні?".

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ШВАГРА і ВУЙКА

бл. п.
д-ра
ЮЛІЯНА ХИМИНЦЯ

Заупокійні СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відправлені 17-го червня

в Ню Йорку — у церкві св. Юра;
в Кергонксоні — у церкві Пресвятої Трійці;
в Пассейку — у церкві св. Миколая;
в Норт Порті, Фла. — у церкві Пресвятої Богородиці;
в Україні — у церкві міста Перечин, Закарпаття.

Про молитви за незабутнього д-ра Юліяна просить

дружина — МАРІЯ з дітьми та внуками

У глибокому смутку повідомляємо, що у вівторок 13-го червня 1995 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
МАРІЯ БОЯРСЬКА
з дому ВОРОБЕЦЬ

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні Литвин і Литвин в п'ятницю 16-го червня о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в суботу 17-го червня о год. 9:30 із церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на цвинтар Pequest Union Cemetery в Great Meadows N.J.

Залишились у глибокому смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
син — СТЕФАН БІЛОУС з дружиною ЛИН і дітьми
внуки — SANDI & TRACY
сестра — ТЕКЛЯ з родиною в Україні
ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 13-го червня 1995 року відійшов у вічність на 86-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.
інж.
БОГДАН КОССАК

член Т-ва Українських Інженерів і Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Похоронні відправи відбудуться в суботу 17-го червня 1995 року у церкві Непорочного Зачаття в Гемтремк, Миш. і на цвинтарі Оливної Гори.

Залишені у глибокому смутку:

дружина — ЯРОСЛАВА
син — д-р ЗЕНОН з дружиною ЖЕНЕЮ і дітьми ЛІДОЮ, ПАВЛУСЕМ і ЛІЗОЮ
доньки — д-р ЛІДА КЕРНИЦЬКА з мужем д-ром РОМАНОМ і синами ОЛЕСЕМ і АНДРІЙКОМ
сестра — ОЛЕНА ГЕВКО
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

ПОДЯКА

З волі Всемогучого Господа Бога відійшов у вічність 13-го травня 1995 р. мій найдорожчий МУЖ, БАТЬКО дітям і ДІДО внукам

бл. п.
БОГДАН РОБАК

Цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку Преосвященному Владиці Михаїлові Гринчишину, що приїхав з далекої Франції, щоб віддати останню прислугу моєму покійному мужеві, відправив похоронні відправи й виголосив теплі пращальні слова на двох Панахидах.

Сердечно дякуємо Протоігуменові о. Ярославові Дибці за зворушливі слова спомину й дружбу з покійним Богданом.

Дуже дякуємо парохові церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку о. Ф. Шадякові, о. І. Стухлякові, о. Т. Кравчукові з Вашінґтону за відправи в похоронному заведенні, в церкві і на цвинтарі. Рівнож о. В. Баранові за відвідини покійного в лікарні й уділення Найсвятіших Тайн, а о. Л. Малькову за вислови співчуття і прихильність до покійного.

Дякуємо членкам Марійської Дружини за молитви на Панахиді і за співчуття.

Невимовно вдячна церковному хорові й дириґентові М. Стащишину за молитовний спів на Панахидах, св. Літургії і на цвинтарі.

Безмежно вдячна д-рові С. Ворохові за пращальні слова з рамени Комітету Тисячоліття Хрещення Руси-України (Гарвардський Проєкт), від Комітету Енциклопедії Українознавства і від проф. О. Пріцака.

Дякуємо, рівнож, за прочитання прощального листа від проф. Г. Грабовича, директора Катедри Українознавства. Особливо зворушливі були особисті спомини д-ра Вороха з покійним.

Дякуємо Т. Богданській і д-р Л. Стефанівській, які на тризні згадали і попрощали покійного. Своїми споминами з улюблиним татом поділились син Ростислав і доня Роксоляна.

Щиро дякуємо Сестрам Василіянкам, учителям і дітям Школи св. Івана Хрестителя за молитви і участь в похоронних відправах.

Рівнож моєму учневі Б. Яремкові за прикладне читання Апостола.

Дякую моєму братові Маркіянові і сестрінкові Богданові, що помогли нести домовину.

Моїй колишній учениці Ксені Гапій за її чутливе серце для моєї зболеної душі, яка разом із О. Яремко занялась збіркою.

За численні особисті, листовні і телефонічні вияви співчуття рідні, приятелям, знайомим і громадським організаціям, що віддали останню прислугу і пошану покійному, наше щире спасибі!

Дякуємо похоронному заведенню Литвин і Литвин за взірцеве переведення похорону.

Дякуємо всім за пожертви.

НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:

Учителі і учні Школи св. Івана Хрестителя, Р. Н. Канюки, д-р Ю. і д-р Л. Стефанівські, Р. М. Павлишині, Т. В. Таланчуки, М. Й. Винарчуки, І. І. Гамуляки, Т. М. Бориси, І. Д. Зєлики, Я. Н. Яремки, П. Пікулович, М.А.М. Матияші, Р. Дубей з сином, І. О. Голинські, О.О. Колодії, род. Івасечків, Л. О. Цяпки, І. Р. Пиндуси, Mr. and Mrs. Cap (Цап).

КВІТИ:

Люба і Ліда Матківські, В. Махобей з родиною, Б. і Р. Матківські, Н.Р. Канюки, К. Р. Джелінас, Р. У. Гільдебранди, С. Шпундер, сусіди з Гілсайд Т., Департ. Психології з Пейс Університету.

НА ФОНД БЕАТИФІКАЦІЇ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

100 дол. Надія і Роман Канюки;
50 дол. Марія Робак;
по 25 дол. Надія і Ярослав Бігуни, Таїса Богданська, Марія Семанишин, Олександра і Ярослав Ткачі;
по 20 дол. Богдан Яремко, Дарія Каранович, Мирон і Леся Стебельські, Уляна і Антін Темницькі;
10 дол. Осип Труш.

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ:

по 25 дол. Ігор і Надя Хоми, Стефанія Яремко;
по 20 дол. Ангелина Мигаль, Михайло і Оля Стащишини, Степан і Роксоляна Мисило;

НА НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА:

100 дол. Люба і Юрій Стефанівські;
по 50 дол. Оленка і Іриней Юрчуки, Віктор Роговський;
по 30 дол. Тамара Гординська, Дарія і Ігор Зєлики;
25 дол. Ярина Ференцевич;

НА ІНСТИТУТ СХІДНО-ХРИСТИЯНСЬКИХ НАУК ІМ. МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО:

по 50 дол. Ксеня і Ігор Гапії, Марія Робак;
20 дол. Кость Гречак;

НА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ:

100 дол. Тарас Шегедин;
50 дол. Дмитро Бобеляк;

НА УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В НЮАРКУ:

50 дол. Марія Робак;
20 дол. Марія Василів;
10 дол. Михайлина і Микола Творищуки;

НА УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ШКОЛУ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В НЮАРКУ:

125 дол. Ростислав і Лорета Робаки;
по100 дол. Клюб батьків при школі св. Івана, Галина Ґураль, Марія Робак, родина Христини і Миколи Баранецьких;
по 50 дол. Учительський збір при школі св. Івана Хрестителя, компанія Торелко, Христина і Володимир Баранецькі, родина Галини і Ростика Міляничів, Оксана і Микола Яремки;
по 25 дол. Славка і Микола Гординські, Хризанта і Роман Гентиші, Ольга і Данило Шіндлер, Таїса Богданська, Лада Гапій;
по 20 дол. Маріянна і Мирон Клебани, Оля і Ігор Луківи, Ірена і Рон Долл, Ольга Смаль;
по 10 дол. Маруся і Стефан Вельгаші, Стефанія Презимірська;

ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ ЧЕРЕЗ 28-ий ВІДДІЛ СУА:

80 дол. Я. і Н. Яремки;
50 дол. Клер і Роджер Джелінас;
по 30 дол. Ольга і Борис Белл, родина Шпачинських і Винтерс, Іриней і Софія Темницькі;
25 дол. родина Клапіщаків;
20 дол. Галя Клим;
по 10 дол. Джін і Джерард Минч, Ірена і Осип Голинські;

НА МУЗЕЙ:

50 дол. Марія Савицька.

Повідомляємо, що поминальна Служба Божа в сороковий день відходу у вічність бл. п. Богдана буде відправлена в середу 21-го червня 1995 р. о год. 7:45 в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Про молитви за душу покійного просять:

дружина — МАРІЯ
син — РОСТИСЛАВ з родиною
донька — РОКСОЛЯНА з родиною

З ВДЯЧНІСТЮ

Від імені мого сина Богдана і від себе хочу подякувати тим, хто відгукнувся на наше прохання і допоміг перейти дві операції в Чікаго, а саме: родині Баранських, Ігореві Дмитерко, Ліді Рунечицькій, Лесі Міськевич, членам 74-го Відділу Союзу Українок Америки, хорові і „Рідній Школі" при церкві св. Йосифа в Чікаго, а також Маркові Олесницькому і моїй родині, які започаткували цю справу.

Любомир Середяк
Івано-Франківське

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

1-2-го липня — УСЦАК-Схід
5-6-го серпня — Подвійні ігри
2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клюбові першенства КЛК

У ВАШІНҐТОНІ СПРАВА остаточного вирішення закриття військових баз дійшла до п'ятихвилинної їх оборони. Це стільки часу дозволено кожному членові нюджерзької конгресової делегації для того, щоб переконати членів відповідальної за це діло комісії, чому не треба закривати військові бази в Ню Джерзі. З п'ятихвилинною спробою переконати змінити рішення виступлять обидва сенатори, Билл Бредлі та Френк Лотенберг і конгресмени Френк Паллоні, Роберт Мендез, Джеймс Секстон, Крис Смит і Ричард Зіммер.

СЕРЕД 24 П'ЯТИРІЧНИХ ЛАВРЕАТІВ престижевої фундації Джана і Кетрін МекАртурів находиться також і Фредерік Кюні, пропавший без вісти у Чечні спеціяліст для справ міжнародної допомоги. Ф. Кюні, якому 50 років, пропав серед загадочних і досі не розв'язаних умов у Чечні ще в квітні, куди був висланий для зясування потреби гуманітарної допомоги Фундацією Сороса. Його нагороджено сумою 305,000 дол.,що її, як і нагороду кожного іншого лавреата згаданої фундації, ділять на п'ять років. Якщо він не зголоситься особисто по нагороду її нікому іншому не виплатять.

Відбулися збори 307-го Відділу УНС в Бостоні

Члени Управи 307-го Відділу в Бостону (зліва, сидять): Дмитро Ґалонзка, д-р Іван Дідюк, радна Анна Ремик, Дмитро Мельник; (зліва, стоять): Михайло Франківський, Антін Ґалонзка і Стефан Сідлярчук.

У парохіяльному домі української католицької парафії Христа Царя в Бостоні відбулися Річні загальні збори 307-го Відділу Українського Народного Союзу ім. Митрополита А. Шептицького. Точно в 1-ій год. по полудні збори відкрив молитвою голова Відділу Дмитро Мельник, по котрій, вітаючи присутніх, він прочитав порядок нарад, який присутні прийняли без змін. Дальше приступлено до вибору Президії і одноголосно вибрано на голову д-ра Івана Дідюка, а на секретаря Дмитра Ґалонзку.

Д-р І. Дідюк, дякуючи за довір'я, попросив присутніх вшанувати пам'ять померлих членів Відділу хвилинною мовчанкою. Дальше він привітав радну Анну Ремик як представника Головного Уряду УНС.

Протокол з минулорічних зборів прочитав Д. Ґалонзка, який присутні прийняли без змін. По коротких звітах голови, касира і Контрольної комісії відкрилася дискусія над звітами, в якій забирали слово майже всі присутні зі їхньою критикою і порадами. По закінченні дискусії, голова контрольної комісії д-р І. Дідюк поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який збори одноголосно схвалили.

Приступлено до вибору нової Управи, де на внесок д-ра І. Дідюка до Управи одноголосно вибрано: голова — Д. Мельника, касиром — Михайла Франківського, секретар Д. Ґалонзка, голова Контрольної комісії д-р І. Дідюк, члени — Антін Ґалонзка і Степан Кос, заступник секретаря — Наталка Колінчак, організаційний — Стефан Сідлярчук.

По виборі Управи забрала слово радна А. Ремик. Вона передала привіт від Головного Уряду УНС, коротко перейшла перебіг праці, заслуги УНС за сто років, як рівнож те, як ми повинні підготовитися до другого століття. Багато давала вияснень членам, які питали в справах організаційних і забезпеченевих. Під час дискусії приступлено до уложення пляну праці на майбутнє, першою точкою в пляні праці повинно бути приєднання нових членів до УНСоюзу, зробити спільний пікнік трьох бостонських відділів, з гаслом „Всі українці Бостону і околиці повинні стати членами УНС".

По привітах і побажаннях від товариств і організацій, д-р І. Дідюк подякував радній А. Ремик за її присутність, як рівнож всім, які прибули на збори. Збори закінчено молитвою.

Н. Н.

ЗАЙНЯТІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

Мають свій зиск і реґіональні служби зайнятости, оскільки „недозайняті" працівники не знаходяться на обліку та не вимагають працевлаштування. А у місцевої та ценральної влади і взагалі голова не болить, бо відсутність безробіття знімає соціяльну напругу у реґіонах і дозволяє спрямувати дефіцитні бюджетні ресурси на вирішення інших проблем.

Не можна також не враховувати, що орієнтація на збереження наявних трудових колективів є типовою як для робітників, так і для керівників підприємств колективних форм власности (державної, кооперативної, акціонерної тощо). Питання прийняття на працю та звільнення з неї тут вирішуються загальними зборами трудового колективу. Прийняття нових робітників наштовхується на опір старих, які побоюються зменшення своїх прибутків, впливу „новачків" на колективні рішення, допуску їх до управління власністю тощо.

У випадку ж звільнення когось, більшість робітників виступає проти не лише з почуття солідарности, але й можливости й самим опинитися у такому становищі. Звідси перевага тимчасовому зменшенню прибутків над зменшенням чисельності персоналу. Ринкові принципи регулювання зайнятости таким чином не діють.

Як відомо, клясичним джерелом масових звільнень і безробіття у ринковій економіці є банкрутства. Проте з моменту прийняття на Україні відповідних законів пройшло понад два роки, а фактичних випадків банкрутств покищо обмаль. Наприклад, у 1993 р. суди України розглядали 144 справи про банкрутства, але банкрутами були визнані лише дев'ять суб'єктів підприємницької діяльности і жодного (!) державного підприємства. Висновок очевидний — держава покищо всіляко уникає навіть торкатися питання про банкрутства підприємств державної форми власности (вугільна, металопереробна промисловість тощо), не зважаючи на те, що вони складають левину частину дефіцитних підприємств.

Крім того, процедура банкрутства на Україні є досить складною і тривалою: звільнення працівників здійснюється згідно з вимогами „Кодексу Законів про працю" України, питання працевлаштування вирішуються згідно з принципово відмінним від нього Законом України „Про зайнятість населення". За звільненими працівниками офіційно зберігаються пільги та компенсації, що робить процес звільнення занадто дорогим як для підприємства-банкрута, так і для українського Уряду. Звільненим працівникам, зокрема, ґарантується право на отримання допомоги з безробіття у розмірі 75 відсотків від останньої зарплати протягом трьох місяців після отримання цього статусу, інші пільги та компенсації.

Побіжна аналіза тенденцій, що склалися на ринку праці України, дозволяє дійти до висновку про те, що власне ринкові процедури формування виробничого процесу та створення дієвих ринкових інституцій ще не почалися. Ще відсутні механізми прийняття рішень стосовно зайнятости на основі ринкових принципів. Рішення приймаються здебільшого на основі принципів дії соціяльного патерналізму, з врахуванням норм та традицій доринкового середовища. Це є небезпечним для подальшого впровадження ринкових реформ, оскільки ситуація, коли працівники і не працюють, і не є безробітними, створює загрозу хронічного захворювання усього виробничого організму, взагалі байдужого до будь-яких змін.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 444-го Відділу у Саскатун, СК

З днем 1-го липня 1995 р. обов'язки секретаря 444-го Відділу перебере новий секретар

АЛ. КАЧКОВСЬКИЙ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:
Mr. Al Kachkowski
126 Simon Fraser Crescent
Saskatoon, SK S7H 3T1
Res. Tel.: (306) 374-7675
Off. Tel.: (306) 373-6228
Fax # (306) 373-6228